Казка
за казкай

Сабака і воўк

БЕЛАРУСКАЯ
НАРОДНАЯ
КАЗКА

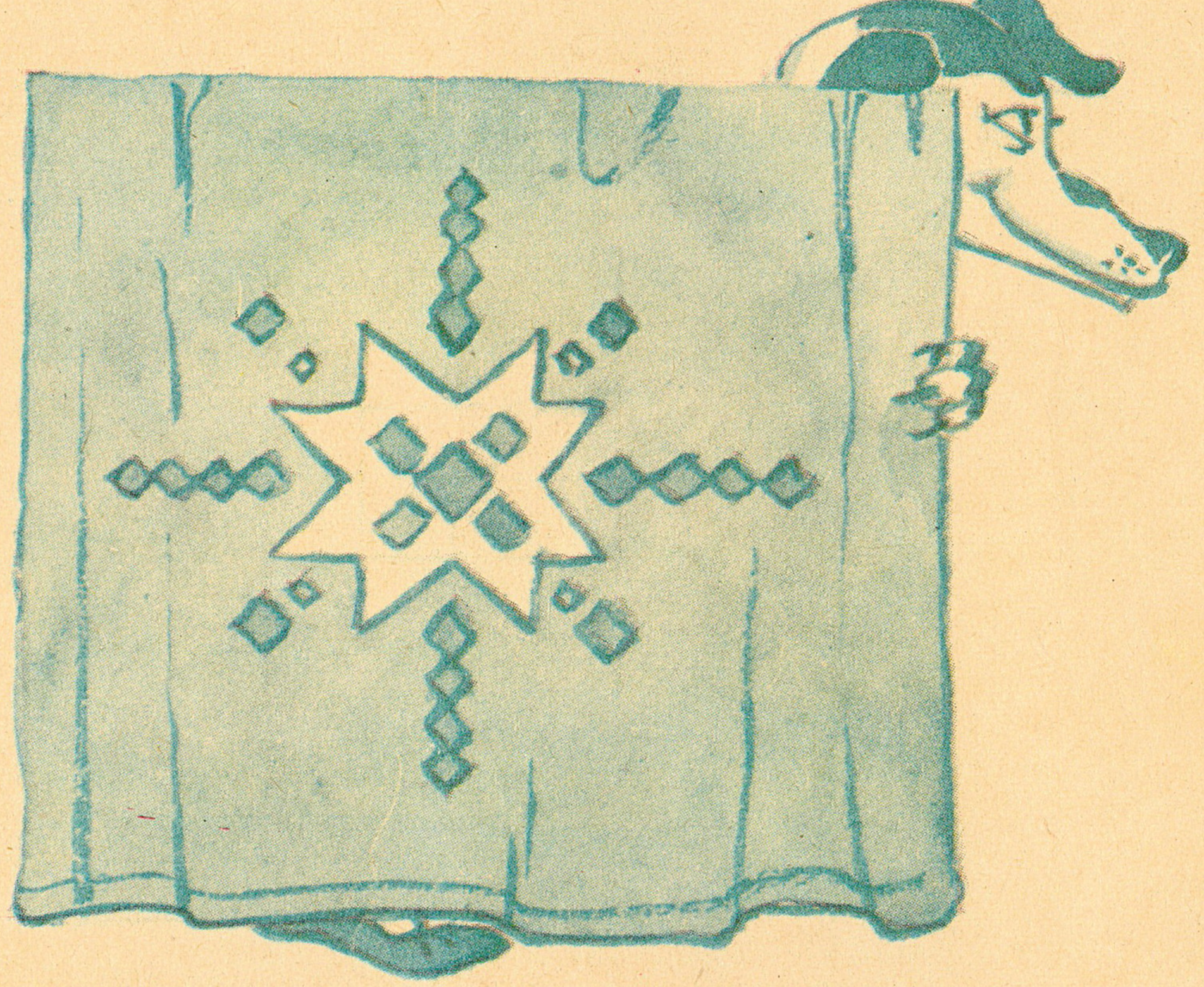

Казка за казкай

Сабака і воўк

БЕЛАРУСКАЯ
НАРОДНАЯ КАЗКА

МІНСК «МАСТАЦКАЯ ЛІТАРАТУРА» 1974

Быў у аднаго гаспадара сабака. Шчыра служыў ён гаспадару, ды і не агледзеўся, як пастарэў. Горш сталі бачыць яго вочы, і цяжэй яму стала вартаваць гаспадарова дабро. Скупая гаспадыня перастала карміць яго, а потым і зусім пачала з двара праганяць.

«Чым так жыць,— думае сабака,— лепш няхай мяне воўк з'есць».

Надумаўся ён і пайшоў у лес шукаць ваўка.

Ідзе ён лесам, а тут насустрач і воўк бяжыць.

— Куды, сабака, ідзеш? — пытаецца воўк.

— Да цябе.

— Чаго?

— З'еш ты мяне, воўча...

І расказаў ён ваўку пра сваю бяду.

Бачыць воўк, што сабака надта худы — яшчэ зубы паломіш, і кажа:

— Не, цяпер я цябе есці не буду. Трэба, каб ты трохі патлусцеў.

— Як жа я патлусцею,— кажа сабака,— калі мяне гаспадыня зусім не корміць?

— Нічога. Мы зробім так, што яна цябе з ахвотаю будзе карміць.

— Дзе там! —пакруціў хвастом сабака.— Гаспадыня мая вельмі скупая.

— Слухай ты мяне,— кажа воўк.— Ідзі дадому і сядзі там на агародзе. Адвячоркам, як пачне цямнець, я прыбягу і ўхаплю лепшага гаспадаровага падсвінака. Ты наробіш брэху, пабяжыш за мною, і я табе аддам падсвінака. Гаспадар убачыць гэта і загадае гаспадыні добра карміць цябе. А праз месяц, як патлусцееш,— прыходзь да мяне, тады я цябе з'ем.

Сабака падумаў і згадзіўся.

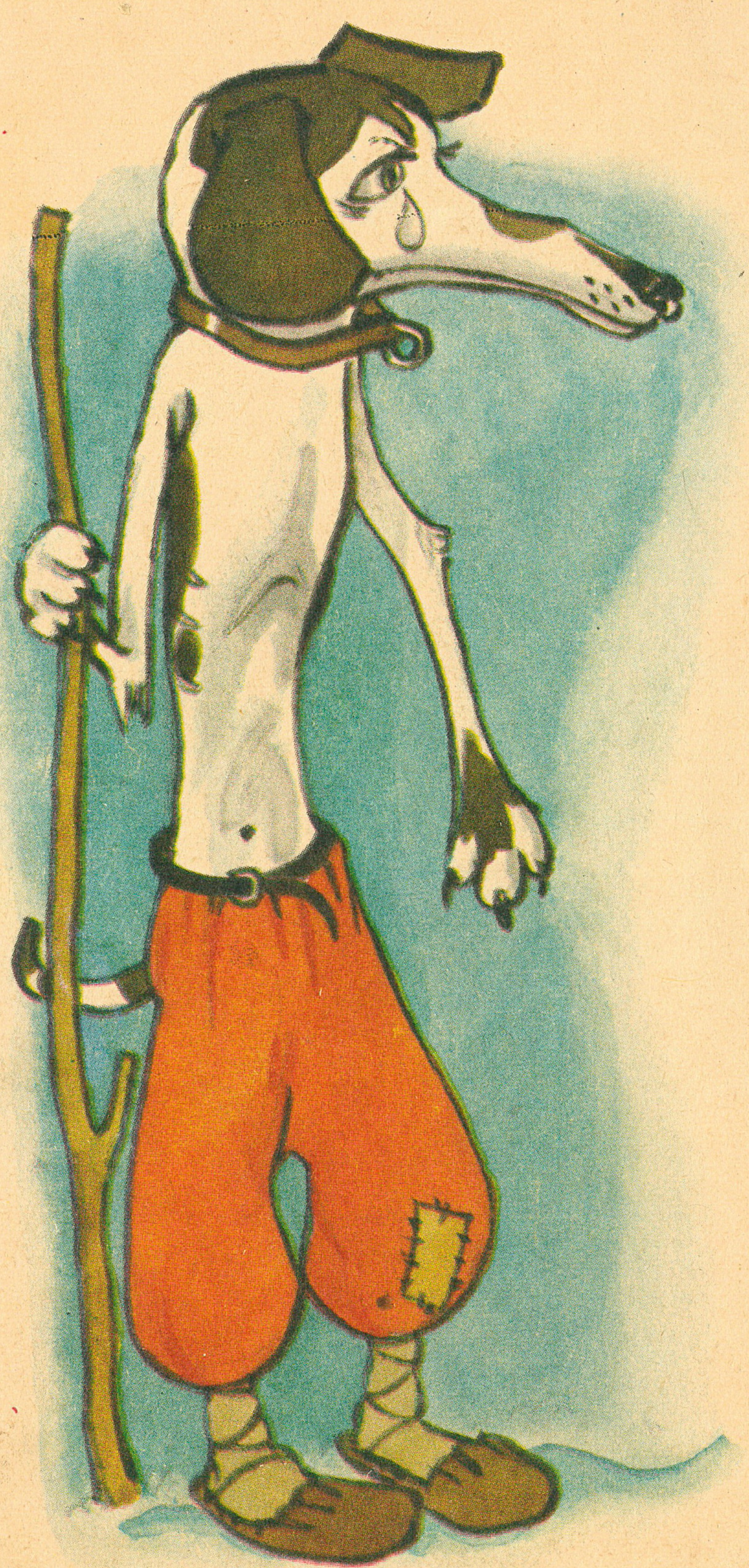

Адвячоркам прыбег воўк, ухапіў падсвінака і павалок цераз агароды.

Тут сабака як наробіць лямансу, як кінецца за ваўком...

Пачуў гэта гаспадар, выскачыў з хаты, бачыць — воўк падсвінака валачэ цераз агароды, а сабака яго даганяе, адбірае.

— Туйга! Туйга! — закрычаў гаспадар на ўсю сілу.— Кусі яго, Лыска!

Воўк тым часам кінуў падсвінака, а сам ходу ў лес.

— Малайчына, Лыска! — пахваліў гаспадар сабаку, прывёў на кухню і загадаў жонцы добра карміць яго.

Жыве Лыска прыпяваючы. А праз месяц зрабіўся такі тлусты, аж шэрсць блішчыць. І пра дагавор з ваўком забыўся.

Вось аднойчы сабраліся ў гаспадара госці. П'юць, гуляюць, песні спяваюць. Нямала тут і Лыску перапала — цэлую кучу касцей пад стол яму накідалі.

Наеўся Лыска ды выйшаў

на двор — у сваю будку. Глядзіць — аж у будцы воўк чакае яго.

— Чаго ты тут? — здзівіўся сабака.

— Па цябе прыйшоў,— адказвае воўк.—Памятаеш наш дагавор з табою?

Спалохаўся сабака — не хочацца яму на воўчыя зубы трапляць.

Вось ён і кажа:

— Не еш ты мяне, воўк. Я цябе за гэта добра пачастую самаю смачнаю ядою.

— Адкуль жа ты возьмеш?

— У майго гаспадара госці. Там пад сталом поўна касцей — нават з мясам. Хадзем!

— Баюся. Яшчэ заб'юць мяне там.

— Не бойся, не заб'юць,— кажа сабака.— Я цябе правяду так, што ніхто і не ўбачыць.

Згадзіўся воўк і пайшоў за сабакам.

Лыска пакінуў яго ў сенцах, сам убег у хату, махнуў хвастом і патушыў лучыну.

— Цяпер бяжы пад стол,— паклікаў ён ваўка.

Воўк так і зрабіў.

Сабака накарміў ваўка, нават віном напаіў. Сядзяць яны сабе пад сталом ды зюзюкаюць [1] паціху.

А тым часам госці заспявалі вясёлыя песні.

Воўк слухаў, слухаў ды кажа сабаку:

— Мне таксама спяваць хочацца.

— Маўчы лепш,— раіць сабака.

Воўк памаўчаў крыху ды зноў за сваё.

— Не вытрымаю, — кажа,— аж язык свярбіць, гэтак спяваць захацелася.

І зацягнуў на ўсю хату:

— Ау-ау!

А сабака таксама не вытрымаў ды давай падпяваць яму:

— Гаў, гаў! Цяў, цяў!..

Пачулі гэта госці, ухапілі хто качаргу, хто чапялу, набілі ваўка і выкінулі яго з хаты разам з сабакам.

---

[1] Зюзюкаюць — размаўляюць.

Ачухаўся воўк і кажа сабаку:

— Ну і накарміў ты мяне! Я табе не дарую гэтага.

— Сам вінаваты,— кажа сабака.— Трэба было маўчаць.

— Не, — не згаджаецца воўк,— гэта ты вінаваты. Навошта ты завёў мяне ў хату?

Спрачаліся яны, спрачаліся, нарэшце воўк кажа:

— Калі так, давай будзем ваяваць: хто каго зваюе, той таго і з'есць. Збірай свае войска і прыходзь да мяне ў лес.

— Што ж,— кажа сабака,— няхай будзе так.

Назаўтра ўзяў ён барана, ката і пеўня сабе ў памочнікі ды пайшоў на вайну з ваўком.

А воўк запрасіў да сябе ў ваякі мядзведзя, дзіка і зайца. Сабраў ён свае войска, выйшаў на ўскраек лесу і чакае.

— Палезь ты, Міхайла,— кажа ён да мядзведзя,— на елку ды паглядзі, ці не ідзе сабака са сваім войскам.

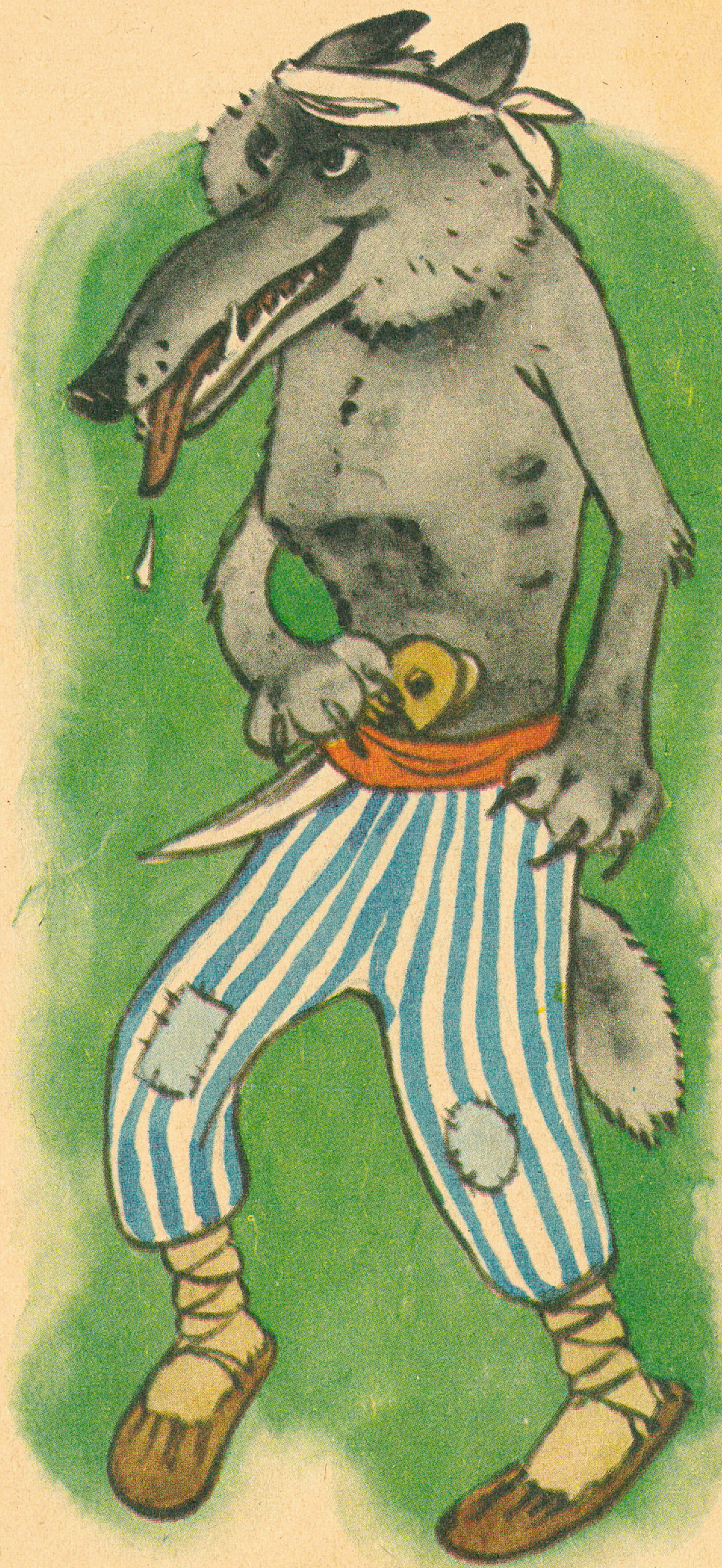

Мядзведзь узлез на елку, прыгледзеўся і кажа:

— Ідзе!

— Ну дык злазь! — кліча воўк.— Будзем ваяваць.

— Не, не злезу, — адказвае мядзведзь.

— Чаму?

— Страшна.

— Што ж там за войска такое, што ты гэтак спужаўся? — пытаецца воўк.

— Такое войска, што я ніколі і не бачыў,— адказвае мядзведзь калоцячыся.— Адзін ваяка, тоўсты і калматы, з віламі ідзе; другі — грозны, вусаты, ззаду піку нясе; трэці — у шапачцы чырвонай, са шпорамі на нагах, шабляю махае... Першы ідзе, галавою трасе ды ўсё крычыць: «Бэ! Я ўсіх пакалю, на вілы пасаджу!» Другі сярдзіта чмыхае, па баках азіраецца і ўсё мармыча: «Мне, мне іх падай!» А трэці, ганарысты такі, крычыць: «Куды, куды ісці? Я адзін усіх паб'ю!»

Дзік пачуў гэта ды хутчэй у мох па самыя вушы зашыўся.

А воўк бачыць, што не паспее схавацца,— стаў на заднія лапы і стаіць.

— Хавайся за мяне,— кажа ён перапалоханаму зайцу.— Яны падумаюць, што я — пень, і абмінуць нас.

Прыходзіць сабака са сваім войскам, бачыць — нідзе нікога няма.

Тут якраз барану рогі засвярбелі. Глядзіць ён — побач нейкі пень стаіць. Разагнаўся баран ды — трах! — рагамі ў пень. У ваўка ад гэтага і галава раскалолася. Паваліўся ён дагары, ды і ногі выцягнуў. Заяц выскачыў з-пад ваўка, але сабака згледзеў яго і адразу злавіў.

Дзіку ў гэты час, як на бяду, села муха на вуха. Паварушыў ён вухам, каб сагнаць яе, а кот падумаў, што там мыш. Кінуўся туды ды давай мох разграбаць. Так і дзярэ дзіка вострымі кіпцюрамі! Цярпеў, цярпеў дзік, а потым усхапіўся ды наўцёкі...

Певень напужаўся дзіка, залопаў крыллямі, узляцеў на елку і нарабіў крыку:

— Куды, куды?

Мядзведзь падумаў, што гэты самы грозны ваяка да яго дабіраецца, залез са страху аж на верхні сук. Сук не вытрымаў, зламаўся, мядзведзь грымнуўся вобземлю і забіўся.

З таго часу больш і не сябруюць сабакі з ваўкамі.

Апрацоўка А. Якімовіча
Малюнкі А. Волкава

На белорусском языке

СОБАКА И ВОЛК

Белорусская народная сказка

Для детей дошкольного возраста

Издательство «Мастацкая літаратура» Государственного комитета Совета Министров БССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли. Минск, Советская, 19.

Рэдактар З. П. Петрушэня. Мастацкі рэдактар В. П. Жыжэнка. Тэхнічны рэдактар С. А. Абрамчук. Карэктар Л. М. Карамазава.

Здадзена ў набор 26/IX 1973 г. Падпісана да друку 25/II 1974 г. Тыраж 170 000 экз. Фармат $70\times84^1/_{16}$. Папера афс. № 2. Ум. друк. арк. 1,09. Ул.-выд. арк. 1,04. Зак. 526. Цана 7 кап.

Ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга друкарня выдавецтва ЦК КП Беларусі. Мінск, Ленінскі праспект, 79.

С $\frac{0761\text{-}045}{\text{М } 302(05)\text{-}74}$ 175-74 Бел 2 С 12

© Выдавецтва «Мастацкая літаратура», 1974 г.

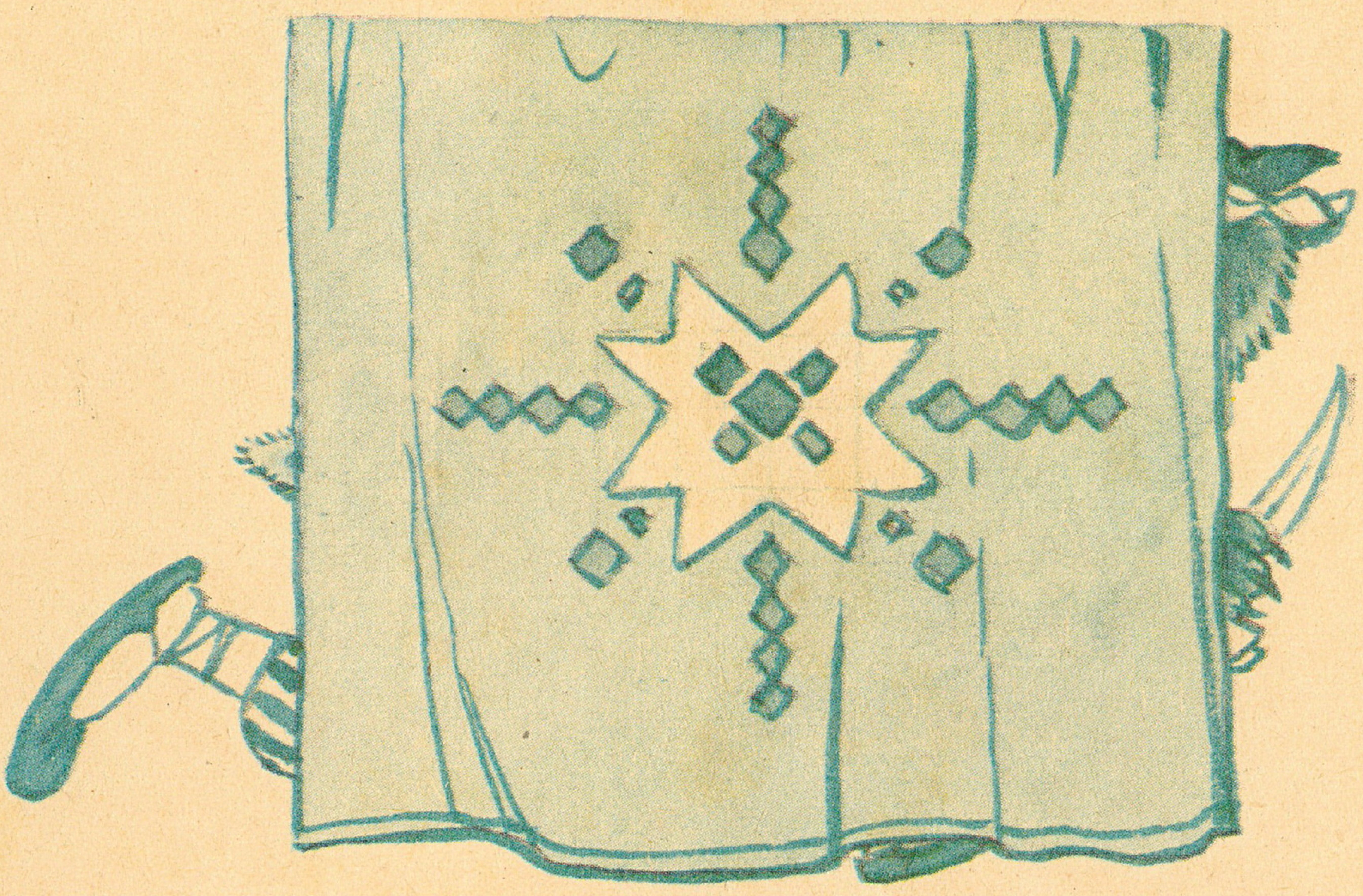

7 к.